

ابن تیمیه-انکار فضایل بی کران علی بن ابیطالب (ع)

آیات بسیاری در فضایل و مناقب امیر مؤمنان علی علیه السلام نازل شده است که به برخی از آن ها اشاره می نمایم...

آیات بسیاری در فضایل و مناقب امیر مؤمنان علی علیه السلام نازل شده است که به برخی از آن ها اشاره می نمایم:

1. علی (علیه السلام) و آیه ولایت:

خداوند متعال می فرماید:

(إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاغِبُونَ); 1

ولی و صاحب اختیار شما تنها خدا، پیامبر او و کسانی هستند که ایمان آورده اند؛ همان کسانی که نماز را برپا می دارند و در حال رکوع زکات می دهند.

بنابر دیدگاه عالمان اهل سنت این آیه شریفه درباره امیر مؤمنان علی علیه السلام نازل شده است. 2 اما ابن تیمیه در ذیل این آیه می گوید:

برخی از دروغ گوینان حدیثی دروغین جعل کرده و گفته اند: این آیه در مورد علی در آن هنگام که انگشترش را در نماز به فقیر بخشید، نازل شده است. این مطلب به اتفاق دانشمندان حدیث دروغ است و دروغ بودن آن از راه های گوناگونی آشکار است. 3 جالب است بدانیم که این حدیثی را که ابن تیمیه تکذیب کرده محدثان زیر از ابن عباس نقل کرده اند: عبدالرزاق، عبد بن حمید، ابن جریر طبری، ابوالشیخ، ابن مردویه.

عده دیگری که این حدیث را از مسلمة بن کھیل نقل کرده اند، عبارتند از: ابن ابی حاتم، ابو الشیخ و ابن عساکر.

از راویان دیگر این حدیث می توان افراد ذیل را نام برد:

طبرانی، ثعلبی، واحدی، خطیب بغدادی، ابن جوزی، محب طبری، هیثمی و متقی هندی.

از طرفی این حدیث در تفسیرهای: فخر رازی، بقوی، نسفی، قزطبی، بیضاوی، ابوالسعود عمادی و شوکانی نیز آمده است. آلوسی حنفی در تفسیر آیه می گوید:

اکثر محدثان بر آنند که این آیه درباره علی کرم الله وجهه نازل شده است.

او می افزاید: حسّان در این باره اشعاری را سروده است. آن گاه آن شعرها را ذکر می کند. 4

2. علی و انفاق در راه خدا:

آیه دیگری که درباره حضرت امیر مؤمنان علی علیه السلام نازل شده این آیه است که می فرماید:

(الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً); 5

کسانی که اموالشان را شب و روز، مخفی و آشکار در راه خدا انفاق می کنند.

به اعتراف دانشمندان اهل سنت این آیه درباره امیر مؤمنان علی علیه السلام نازل شده است، اما ابن تیمیه می گوید:

نازل شدن این آیه در مورد علی ثابت نشده و دروغ است. 6

این مطلب ابن تیمیه در صورتی است که افراد ذیل نازل شدن این آیه را در مورد امیرالمؤمنین علی علیه السلام می دانند؛ افرادی هم چون:

عبدالرزاق بن همام صنعانی، عبد بن حمید، ابن جریر، ابن منذر، ابن ابی حاتم، طبرانی، ابن عساکر، واحدی، ابونعیم اصفهانی، فخر رازی، زمخشری، محب الدین طبری، ابن اثیر، سیوطی و ابن حجر مکی.

با وجود این تعداد از مفسران، ابن تیمیه می گوید: این مطلب دروغ بوده و ثابت نشده است و چنین تفسیرهای باطلی را بسیاری از نادانان گفته اند!!

3. هدایت گرامت:

آیه دیگری نیز درباره امیر مؤمنان علی علیه السلام نازل شده است، آن جا که خداوند متعال می فرماید:

(إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ); 7

(ای پیامبر!) تو فقط بیم دهنده هستی و برای هر گروهی هدایت گری خواهد بود.

ابن تیمیه با گستاخی چنین می نویسد:

بنا به اتفاق دانشمندان حدیث، نزول این آیه در مورد علی دروغ و جعلی است. 8

با این که برخی از عالمان و اندیشمندان اهل سنت، نزول این آیه را در شأن امیرالمؤمنین علی علیه السلام می دانند. این عالمان عبارتند از: عبدالله بن احمد بن حنبل، طبری، حاکم نیشابوری، ابن ابی حاتم، ضیاء مقدسی، طبرانی، ابن مردویه، ابونعیم اصفهانی، ابن عساکر،

ابن نجار، دیلمی، هیثمی، سیوطی و متقی هندی.
حاکم نیشابوری بعد از نقل این حدیث می گوید: سند این حدیث صحیح است.
هیثمی پس از نقل این حدیث در مجمع الزوائد می گوید: تمامی رجال این سند از افراد مورد وثوق و اطمینان هستند.
ضیاء مقدسی نیز این حدیث را در کتاب المختاره آورده است؛ همان کتابی که ملتزم به آوردن احادیث صحیح شده است. 9

پی نوشت ها:

- 1 . سوره مائده: آیه 55.
- 2 . برای آگاهی بیشتر رك: نگاهی به آیه ولایت از همین نگارنده.
- 3 . منهاج السنه: 2 / 30.
- 4 . روح المعانی: 3 / 334.
- 5 . سوره بقره: آیه 274.
- 6 . منهاج السنه: 7 / 228.
- 7 . سوره رعد: آیه 7.
- 8 . منهاج السنه: 7 / 139.
- 9 . رك: المستدرک علی الصحیحین: 3 / 129، مجمع الزوائد: 7 / 4، تفسیر طبری، الدر المنثور در ذیل آیه و دیگر کتاب ها.

منبع: افکار ابن تیمیّه در بوته نقد تألیف: آیت الله سید علی حسینی میلانی (مد ظله)